

Informatika va axborot texnologiyalari fanidan
2-kurs 1semestr uchun

Elektron dars taqdimoti

Mavzu: HTMLda ro`yxatlar va jadvallar bilan
ishlash

Tuzuvchi: Tadjibayeva M.X.

Reja:

1. HTMLda ro`yxatdan foydalanish
2. Raqamlangan ro`yxat.
3. Raqamlanmagan ro`yxat.
4. HTML da jadval tegidan foydalanish.

HTML-ro`yxati tegi RAQAMLANMAGAN RO`YXAT

Raqamlanmagan ro`yxatni yaratish uchun «`<UL>`» tegidan foydalaniladi (inglizchada «Unordered list»), va ro`yxat oxirida yopuvchi «`</UL>`» tegdan foydalaniladi. Teg «`type="..."`» atribut saqlashi:

- `disc` – bo`yalgan doira
- `circle` – bo`yalmagan doira
- `square` – to`rtburchak

Ro`yxat elementlari `
` teglari orasida belgilanadi (inglizcha «List Item» - ro`yxat elementi).

HTML-ro`yxati tegi RAQAMLANGAN RO`YXAT

Raqamlangan ro`yxatni yaratish uchun «**<OL>**» (inglizcha «Ordered List»), va yopuvchi «**</OL>**» dan foydalaniladi. «type="..."» atributi:

- **A** – lotincha harflarning bosh harflari
- **a** – lotincha harflarning kichik harflari
- **I** – rim raqmlarining bosh harflari
- **i** – rim raqmlarining kichik harflari
- **1** - arabcha raqamlar.

Ro`yxat elementlari ham `
` teglarning ichida joylashadi.

Jadvallar yaratish.

- Jadval va uning tashkil etuvchi hamma elementlari `<table>` va `</table>` teglari orasida sarlavhasi esa `<caption>` va `</caption>` teglari orasida joylashtiriladi.
- Jadvallarda bundan tashqari ustunlar guruhini `<col>` va `<colgroup>` teglari yordamida aniqlash mumkin, hamda `<thead>` va `<tfoot>` teglar bilan mos ravishda jadvalning yuqorigi va pastgi sarlavhalarini (shapkalarini) tashkil qilish mumkin.

Jadval parametrlari

- Satrlar guruhini esa *<tbody>* tegi yordamida hosil qilamiz.
- Jadvallarda balandlikni o`rnatish parametri yo`q, kenglikni esa *width* shart bo`lmagan parametr bilan o`rnatish mumkin.
- *<table>*, *</table>* bu teglar jadvalni egallaydi. *<table>* tegi brauzerga o`zidan keyin jadvalning berilishi kelishini xabar qiladi. Agar siz satr va ustunlarni ajratib turuvchi (chiziqlari) ko`rinishini o`zgartirishni xoxlasangiz *border* kalit so`zini kiriting (*<table border>* hosil bo`ladi);

Jadval parametrlari

- `<caption>` va `</caption>` bu teglar bilan belgilangan matn sarlavha ko`rinishini oladi. Sarlavhani berish masalasi `<tc>` va `</tc>` yordamida ham bajarilishi mumkin;
- `<th>` va `</th>` bu teglar matnni satr yoki ustun sarlavhasi qilib, biroz qalin shriftda tasvirlaydi;
- `<tr>` va `</tr>` jadvalning har bir satrini aniqlaydi. `</tr>` tegi zarur emas, biroq u sizning HTML kodingizni yanada to`la tushunarli qiladi;
- `<td>` va `</td>` bu teglar juftligi jadvalning har bir yacheykasi uchun matn ajratadi;

Jadval parametrlari

- Jadval yacheykalarining vertikal yoki gorizontal ravishda matnni tekislash masalasini berish mumkin. Tekislash usullari maxsus *align va valign* kalit suzlari yordamida beriladi.
- Umumiy ravishda jadval uchun tekislashda (*<table> tegda*), joriy satr uchun (*<tr> tegda*) yoki bir yacheyka uchun (*<td> tegda*) berish mumkin.

Jadval parametrlari

- *align va valign* kalit soʻzlarining har biri uchun 3 ta mumkin boʻlgan ifodalari bor:
- *align=left* matnni yacheykaning chap tarafi boʻyicha tekislaydi (jimlik)
- *align=center* matnni yacheykaning markazi boʻylab tekislaydi
- *align=right* matnni yacheykaning oʻng tarafi boʻyicha tekislaydi
- *valign=top* matnni yuqori qismi boʻyicha tekislaydi (agarda maʼlumot bir necha satrdan iborat boʻlganda foydalaniladi)
- *valign=middle* matnni yacheykaning markazidan vertikal boʻylab tekislaydi (jimlik holatida)
- *valign=bottom* matnni yacheykaning past qirrasi boʻylab tekislaydi.

Jadval parametrlari

Xozirda fon va tur rangini berish mumkin bo`lgan yangi teglar qatori mavjud.

Birinchi holda *bgcolor* kalit so`zi `<table>` tegida quyidagi ravishda qo`yiladi.

`<table border bgcolor=yellow></table>`

Tegda quyidagi shartli bo`lmagan atributlar bo`lishi mumkin:

- `background="..."` - URL fon rasmi
- `bgcolor="..."` – fon rangi
- `border="..."` – ramkaning pikseldagi yo`g`onligi
- `bordercolor="#....."` – ramka rangi

Jadval parametrlari

TIAME

- **cellpadding="..."** – katakdagi matnning ramkagacha bo`lgan masofasi
- **cellspacing="..."** – kataklar orasidagi masofa
- **width="..."** – pikseldagi, foizdagi kenglik
- **height** – jadval balandligini pikselda yoki foizda ko`rsatadi.
- **valign** – matnni katakda vertikal holatda to`g`irlyadi (top – yuqori chetga, middle - o`rtaga, bottom – pastki chetga).
- **colspan** – bita katakcha egallagan ustunlar sonini ko`rsatadi.
- **rowspan** - bita katakcha egallagan qatorlar sonini ko`rsatadi.
- **«<CAPTION>»** tegi jadval mavzusiga qator beradi - undan keyin boshqa elementlar keladi – qator va katakchalar. Jadval mavzusi bo`lmasligi mumkin. Jadval mavzusi ramka bilan o`ralmaydi.
- **«<TR>»** tegi jadvalga qator beradi.
- **«<TD>»** tegi katakcha beradi. Quyidagi parametrlarga bo`lish mumkin:

E`TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT